

Cyngor Celfyddydau Cymru

Datganiad Polisi Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Datblygu Cynaliadwy)

Hydref 2016

Cyngor Celfyddydau Cymru
Arts Council of Wales

Noddir gan
Lywodraeth Cymru
Sponsored by
Welsh Government

Datganiad Polisi Cyngor Celfyddydau Cymru am Ddatblygu Cynaliadwy

Cwmpas

Disgrifia'r datganiad polisi hwn sut y gweithreda Cyngor Celfyddydau Cymru ei weledigaeth am ddatblygu a chynnal Cymru greadigol lle mae'r celfyddydau wrth wraidd bywyd a llesiant y genedl yn unol â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol, 2015.

Nod y ddeddfwriaeth hon yw gwella llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol Cymru a chryfhau trefniadau llywodraethu yn y sector cyhoeddus. Mae'r Cyngor yn ymroddedig i fuddsoddi yn nyfodol pobl Cymru a sicrhau bod ei holl waith a'i bolisiau sefydliadol yn wydn.

Cymerwn y canlynol i ystyriaeth ym mhob dim a wnawn:

- Penderfynu dinesydd-ganolog
- Gweithredu mewn cyfyngiadau amgylcheddol
- Meddwl am yr hirdymor a chynllunio ar ei gyfer
- Cydnabod effaith ein gwaith yng nghyd-destun Cymru a'r byd

Atega'r polisi hwn y ddogfen, YSBRYDOLI, strategaeth gelfyddydol Cyngor Celfyddydau Cymru. Wrth wraidd y strategaeth hon mae rhagoriaeth ac arloesedd yn y celfyddydau ac annog rhagor o bobl i fwynhau'r celfyddydau yn eu holl amrywiaeth a chymryd rhan ynddynt.

Cymeradwywyd y Polisi hwn gan ein Cyngor yn Hydref 2016 a chaiff ei adolygu'n flynyddol wedyn.

Cefndir

Yn Ebrill 2015 pasiodd Llywodraeth Cymru Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) a ddaeth yn gyfraith gwlad. Nod y ddeddfwriaeth hon yw gwella llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol Cymru a chryfhau trefniadau llywodraethu yn y sector cyhoeddus. Mae'n rhaid i gyrrff cyhoeddus sicrhau, wrth wneud penderfyniadau, eu bod yn cymryd i ystyriaeth yr effaith y gallai'r penderfyniadau hynny gael ar fywyd pobl Cymru (a gweddill y byd) yn y dyfodol.

Gesyd y ddeddfwriaeth ddyletswydd statudol ar gyrrff cyhoeddus Cymru - y mae Cyngor Celfyddydau Cymru yn un ohonynt - i fabwysiadu datblygu cynaliadwy'n egwyddor drefnu ganolog i'r broses benderfynu ar bopeth sy'n ymwneud â'r sefydliad. Rhaid inni hefyd ddarparu tystiolaeth ar sut y gweithredwn hyn yn ymarferol i Gomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol, Cymru.

I sicrhau bod pob corff cyhoeddus perthnasol yn gweithio yn ôl yr un weledigaeth, gesyd y Ddeddf saith Amcan Llesiant. Cyfeiria un ohonynt yn benodol at y celfyddydau a diwylliant – “Cymru lle mae ei diwylliant yn fywiog a'r Gymraeg yn ffynnu”.

Dyma'r 7 amcan allweddol i wella llesiant Cymru:

1. Cymru Ffyniannus
2. Cymru Wydn
3. Cymru Iachach
4. Cymru Fwy Cyfartal
5. Cymru y Cymunedau Cydlynus
6. Cymru lle mae Diwylliant yn Fywiog a'r Gymraeg yn Ffynnu
7. Cymru â Chyfrifoldeb Byd-eang

Amlinella'r Ddeddf hefyd 5 ffordd y bydd yn rhaid i gyrff cyhoeddus ddangos eu bod wedi cymhwyso egwyddor datblygu cynaliadwy a fydd yn ein caniatáu i gydweithio'n well, osgoi camgymeriadau'r gorffennol a mynd i'r afael â'r her hirdymor sy'n ein hwynebu. Dyma hwy:

1. **Yr hirdymor** – edrych ymlaen er mwyn rhagweld canlyniad ac effaith gweithredoedd ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol
2. **Atal** – ceisio gwneud llai o niwed ac atal problemau
3. **Integreiddio** – dod o hyd i well ffyrdd o integreiddio gwasanaethau a datblygiadau i fwyafu eu heffaith
4. **Cydweithio** – gweithio gyda'n gilydd i fwyafu adnoddau a chyflawni rhagor
5. **Ymwneud** – gan dynnu i mewn dderbynwyr y gweithredoedd yng nghamau cynllunio'r gweithredoedd hynny gan sicrhau y clywir eu llais ac y gwrandewir arno

Gwedda swyddogaeth gadarnhaol y gall y celfyddydau ymgymryd â hi ym mywyd diwylliannol, cymdeithasol ac economaidd Cymru yn dda â'r amcanion llesiant. Gallai'r celfyddydau a chreadigrwydd gyffwrdd â phob agwedd ar bolisi cyhoeddus. O ymgysylltu cymunedol i gysylltiadau rhyngwladol; o'r celfyddydau ac iechyd i dwristiaeth ddiwylliannol; celfyddyd gyhoeddus i adfywio canol y dref – cynnig y celfyddydau ystyr, dilysrwydd a mwynhad. Mae'r celfyddydau yn cynnal a chreu swyddi, cyfoethogi gwasanaethau addysg, dod â phobl at ei gilydd a gwella ansawdd ein bywyd. Sector celfyddydol ffyniannus sy'n ymroddedig i ragoriaeth ac arloesedd a gyfranna at lesiant diwylliannol, cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol Cymru.

I sicrhau y cwrddwn â'r her, cymhwyswn yr egwyddorion canlynol:

- Mabwysiadu datblygu cynaliadwy yn un o egwyddorion trefnu canolog y Cyngor gan newid y diwylliant gwaith yn un sy'n gweithio ar sail meddwl am yr hirdymor ac ystyried y costau economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol ehangach o bob dim a wnawn

- Arweinyddiaeth glir i wella ein cynllunio a'n meddwl strategol ac arloesi yn y maes hwnnw; rhoi llesiant pobl Cymru, yn awr ac yn y dyfodol, wrth wraidd pob un o'n penderfyniadau
- Ymrwymiad gan bob aelod o staff y Cyngor ar draws y sefydliad i gymhwyso egwyddorion datblygu cynaliadwy at ei waith drwy ddatblygu ymarferion gweithio doethach
- Cymryd i ystyriaeth ystod lawn yr effeithiau a'r materion economaidd, amgylcheddol a chymdeithasol ymhob dim a wnawn, seiliedig ar dystiolaeth dda
- Ymgysylltu â chynulleidfaoedd a chynyddu ymgysylltu ac ymgyfranogi gan y gymuned
- Gweithio'n effeithiol mewn partneriaeth gyda sefydliadau eraill

Cefnogir gwasanaethau Cyngor Celfyddydau Cymru gan gynllun camau gweithredu corfforaethol Fframwaith Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. Mae hon yn ddogfen ategol a esbonia ystyr y Ddeddf i'r Cyngor a'i waith gan ddarparu cyd-destun i'r amcanion corfforaethol a'r cynlluniau gwaith dros y pum mlynedd. Llunnir ac adolygir y cynllun cyflawni'r camau gweithredu yn flynyddol.

Ein hymrwymiad i ddatblygu cynaliadwy

Ystyriwn fod trin yn gyfreithlon a chywir genedlaethau'r dyfodol yn ddyletswydd sylfaenol a chefnogwn yr Egwyddorion Datblygu Cynaliadwy uchod a glynwn wrthynt. Disgwylir i'n staff wneud pob dim sy'n angenrheidiol i sicrhau ein cydymffurfedd â'r Ddeddf a dilyn ein gweithdrefnau Datblygu Cynaliadwy drwy'r 5 ffordd o weithio.

Mae Cyngor Celfyddydau Cymru yn ymroddedig i gydymffurfio'n llawn â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol, 2015 a monitrir gwaith y Cyngor yn chwarterol gan y Grŵp Monitro Deddf Llesiant a Chenedlaethau'r Dyfodol. Cyflwynir adroddiad blynyddol am Ddatblygu Cynaliadwy gerbron y Cyngor a chyhoeddir yr adroddiad a chynhwysir crynodeb o'r ddogfen hon yng Nghyfrifon ac Adroddiad Blynyddol Cyngor Celfyddydau Cymru.

Cysylltu

Dylid anfon unrhyw gwestiynau am ddatblygu cynaliadwy neu ymholiadau am wybodaeth yn y lle cyntaf at gwybodaeth@celf.cymru gan nodi eu bod at sylw Cyfarwyddwr Menter ac Adfywio.